

Poglavlja

1	PROJEKTIRANJE PRIKLJUČAKA.....	1
2	PROJEKTIRANJE HALA.....	377
3	ZAŠTITA OD KOROZIJE.....	553
4	PRORAČUN KONSTRUKCIJA ZA DJELOVANJE POŽARA.....	589
	LITERATURA.....	769
	KAZALO POJMOVA.....	777

Popis primjera

1 PROJEKTIRANJE PRIKLJUČAKA

Primjer	Opis primjera	Stranica
1.11.2.7	Vijčani spoj vlačnog elementa	71
1.11.2.8	Vijčani spoj vlačnog elementa izvedenog iz jednog kutnika	75
1.11.2.9	Spoj otporan na proklizavanje kod krajnjeg graničnog stanja	82
1.11.3.4	Zavareni spoj vlačnog elementa	89
1.11.3.5	Zavareni spoj naprezan na savijanje i poprečnu silu	92
1.11.4	Vlačni konstrukcijski element spojen na čvornu ploču	95
1.15.5	Priključak nosač-stup portalnog okvira	133
1.15.6	Priključak u sljemenu portalnog okvira, priključak nosač-nosač	204
1.16.5	Otpornost priključka izvedenog s hrptenim kutnicima	246
1.16.7	Otpornost priključka izvedenog s pločastim rebrom	293
1.16.9	Priključak izveden s čelnom pločom	325
1.16.10	Zglobni priključak izveden trnom	336
1.17.1	Zglobna stopa stupa – proračun N_{Rd}	340
1.17.2	Upeta stopa stupa – proračun N_{Rd}	342
1.17.3	Zglobna stopa stupa opterećena vertikalnom silom	346
1.17.4	Zglobna stopa stupa opterećena centričkom tlačnom silom	348
1.17.5	Upeta stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja oko jače osi	353
1.17.6	Stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja oko jače osi	358
1.17.7	Stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja oko slabije osi	362
1.17.8	Ojačana stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja	366

2 PROJEKTIRANJE HALA

Primjer	Opis primjera	Stranica
2.15	Analiza i dimenzioniranje portalnog okvira	473

4 PRORAČUN KONSTRUKCIJA ZA DJELOVANJE POŽARA

Primjer	Opis primjera	Stranica
4.11.1	Temperatura plina za potpuno razvijeni požar u jednom uredskom prostoru	678

4.11.2	Otpornost vlačnog elementa obzirom na požar kada je poprečni presjek izložen nejednolokoj promjeni temperature prema metodi računske otpornosti	684
4.11.3	Otpornost vlačnog elementa obzirom na požar kada je poprečni presjek izložen nejednolokoj promjeni temperature prema metodi kritične temperature	687
4.11.4	Otpornost na požar vruće valjanog profila koji je dio međukatne konstrukcije nekog uredskog prostora	691
4.11.5	Otpornost na požar nezaštićenog vruće valjanog profila koji je dio međukatne konstrukcije nekog uredskog prostora koji je izložen standardnoj krivulji temperature-vrijeme	695
4.11.6	Otpornost na požar zaštićenog nosača primjenom jednostavnog računskog modela koji je izložen parametarskoj krivulji temperature-vrijeme	703
4.11.7	Otpornost na požar zaštićenog tlačnog elementa koji je izložen parametarskoj požarnoj krivulji postupkom "step-by-step"	711
4.11.8	Nezaštićeni element obzirom na požar koji je izložen standardnoj požarnoj krivulji temperature-vrijeme prema pojednostavljenom proračunskom modelu	717
4.11.9	Zaštićeni nosač koji je izložen standardnoj krivulji temperature-vrijeme. Nosač je bočno torzijski pridržan, a zahtijevana je protupožarna otpornost R 30	721

Sadržaj

Poglavlja	V
Popis primjera	VII
Predgovor	XXI
1 PROJEKTIRANJE PRIKLJUČAKA.....	1
1.1 Uvod	3
1.2 Definicije.....	4
1.3 Analiza ekonomičnosti.....	12
1.4 Konstruktivska svojstva priključaka	14
1.5 Usklađenost ponašanja elemenata i priključaka.....	17
1.6 Suvremeni pristup.....	21
1.6.1 Općenito.....	21
1.6.2 Vrline suvremenog pristupa.....	23
1.6.3 Paralela između ponašanja presjeka konstrukcijskog elementa i priključka.....	25
1.6.4 Definicije uobličena priključaka prema EN 1993-1-8	27
1.6.5 Deformabilnost priključaka	29
1.6.5.1 Priključci nosač-stup.....	29
1.6.5.2 Nastavci nosača i nastavci stupova	34
1.6.5.3 Priključci nosač-nosač	35
1.6.5.4 Stope stupa.....	35
1.6.6 Klasifikacija priključaka	36
1.6.6.1 Općenito.....	36
1.6.6.2 Klasifikacija prema krutosti	36
1.6.6.3 Klasifikacija prema otpornosti	37
1.6.6.4 Granice za klasifikaciju.....	37
1.6.6.5 Klase duktilnosti	38
1.7 Modeliranje priključaka	39
1.7.1 Općenito.....	39
1.7.2 Pojednostavljeno modeliranje prema Eurocode 3	41
1.7.3 Obuhvaćanje deformabilnosti	42
1.8 Tip analize konstrukcije obzirom na ponašanje priključaka.....	44
1.9 Utjecaj priključaka na stabilnost okvira	49

1.10	Vrste spojeva	50
1.10.1	Općenito.....	50
1.10.2	Zavareni spojevi.....	53
1.10.2.1	Sučeonni varovi	53
1.10.2.2	Varovi u uvali	53
1.10.2.3	Varovi u rupama i prorezima	54
1.10.2.4	Točkasti varovi	55
1.10.3	Vijčani spojevi	55
1.11	Proračun spojeva	57
1.11.1	Parcijalni faktori za spojeve.....	58
1.11.2	Vijčani spojevi	59
1.11.2.1	Uvod	59
1.11.2.2	Osnovne karakteristike vijaka	60
1.11.2.3	Ponašanje vijka u spoju.....	60
1.11.2.4	Vijci naprezani na posmik	61
1.11.2.5	Kidanje bloka.....	67
1.11.2.6	Visokovrijedni vijci (sa prednapinjanjem).....	69
1.11.2.7	Primjer: vijčani spoj vlačnog elementa	71
1.11.2.8	Primjer: vijčani spoj vlačnog elementa izvedenog iz jednog kutnika	75
1.11.2.9	Primjer: spoj otporan na proklizavanje kod krajnjeg graničnog stanja	82
1.11.3	Zavareni spojevi.....	84
1.11.3.1	Uvod	84
1.11.3.2	Varovi u uvali	84
1.11.3.3	Sučeonni varovi	89
1.11.3.4	Primjer: zavareni spoj vlačnog elementa	89
1.11.3.5	Primjer: zavareni spoj naprezan na savijanje i poprečnu silu.....	92
1.11.4	Primjer: vlačni konstrukcijski element spojen na čvornu ploču	95
1.12	Konstrukcijsko oblikovanje i izvedba spojeva	103
1.12.1	Vijčani spojevi	103
1.12.2	Zavareni spojevi.....	103
1.12.2.1	Općenito.....	103
1.12.2.2	Temeljni principi i pojmovi	103
1.12.2.3	Postupci zavarivanja	107
1.12.2.4	Nerazorne metode kontrole kvalitete zavarenih spojeva.....	110
1.13	Primjer suvremenog proračuna priključka.....	110
1.14	Dobro i loše oblikovanje detalja	112
1.15	Priključci otporni na savijanje – proračun metodom komponente.....	117
1.15.1	Uvod	117
1.15.2	Model priključka nosač-stup.....	117
1.15.3	Računske otpornosti komponentata	121
1.15.3.1	Komponente s visokom duktilnošću	121

1.15.3.2	Komponente s ograničenom duktilnošću	127
1.15.3.3	Krte komponente	131
1.15.4	Sastavljanje komponenata.....	132
1.15.5	Primjer – priključak nosač-stup portalnog okvira.....	133
1.15.5.1	Osnovni podaci o priključku.....	134
1.15.5.2	Identificiranje komponenata	137
1.15.5.3	Računska otpornost komponenata	138
1.15.5.4	Računska otpornost priključka na savijanje $M_{j,Rd}$	183
1.15.5.5	Klasifikacija priključka prema otpornosti	184
1.15.5.6	Klasifikacija priključka prema krutosti.....	185
1.15.5.7	Računska otpornost priključka na poprečnu silu.....	198
1.15.6	Primjer – priključak u sljemenu portalnog okvira, priključak nosač-nosač	204
1.15.6.1	Osnovni podaci o priključku.....	204
1.15.6.2	Računska otpornost komponenata	207
1.15.6.3	Krutost priključka	215
1.16	Jednostavni priključci	217
1.16.1	Uvod	217
1.16.2	Tipovi priključaka.....	219
1.16.3	Otpornost jednostavnih priključaka	222
1.16.4	Otpornost priključka izvedenog s hrptenim kutnicima	223
1.16.4.1	Općenito.....	223
1.16.4.2	Provjere za vertikalni posmik	224
1.16.4.2.1	Otpornost grupe vijaka.....	224
1.16.4.2.1.1	Na strani oslonjenog nosača	224
1.16.4.2.1.2	Na strani podupirućeg nosača	228
1.16.4.2.2	Posmična otpornost kutnika	229
1.16.4.2.2.1	Na strani oslonjenog nosača	229
1.16.4.2.2.2	Na strani podupirućeg nosača	231
1.16.4.2.3	Posmična otpornost hrpta nosača	232
1.16.4.2.3.1	Posmična otpornost i otpornost na kidanje bloka	233
1.16.4.2.3.2	Interakcija posmika i savijanja kod 2. linije vijaka, ako je dužina zaobljenja $l_n > (e_{2,b} + p_2)$	234
1.16.4.2.4	Otpornost na savijanje kod zaobljenja	236
1.16.4.2.4.1	Za jednu liniju vijaka ili za dvije linije vijaka ako je $x_N \geq 2d$	236
1.16.4.2.4.2	Za dvije linije vijaka ako je $x_N < 2d$	237
1.16.4.2.5	Lokalna stabilnost zaobljenog nosača	237
1.16.4.3	Provjere za povezivanje	239
1.16.4.3.1	Otpornost kutnika i grupe vijaka	239
1.16.4.3.1.1	Otpornost kutnika u savijanju	239
1.16.4.3.1.2	Posmična otpornost vijaka	240
1.16.4.3.1.3	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka kutnika	241
1.16.4.3.1.4	Otpornost na kidanje bloka.....	242
1.16.4.3.2	Otpornost hrpta nosača	243
1.16.4.3.2.1	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na hrptu nosača	243
1.16.4.3.2.2	Vlačna otpornost hrpta nosača.....	244
1.16.4.3.2.3	Otpornost na kidanje bloka.....	244
1.16.5	Primjer – otpornost priključka izvedenog s hrptenim kutnicima	246

1.16.5.1	Preporučeni detalji	247
1.16.5.2	Provjere za vertikalni posmik	248
1.16.5.2.1	Otpornost grupe vijaka.....	248
1.16.5.2.1.1	Na strani oslonjenog nosača	248
1.16.5.2.1.2	Na strani podupirućeg nosača.....	252
1.16.5.2.2	Posmična otpornost kutnika.....	254
1.16.5.2.2.1	Na strani oslonjenog nosača	254
1.16.5.2.2.2	Na strani podupirućeg nosača.....	256
1.16.5.2.3	Posmična otpornost hrpta nosača	258
1.16.5.2.3.1	Posmična otpornost i otpornost na kidanje bloka	258
1.16.5.2.3.2	Interakcija posmika i savijanja kod 2. linije vijaka.....	260
1.16.5.2.4	Otpornost na savijanje kod zaobljenja	260
1.16.5.2.5	Lokalna stabilnost zaobljenog nosača	260
1.16.5.3	Provjere za povezivanje	260
1.16.5.3.1	Otpornost kutnika i grupe vijaka.....	260
1.16.5.3.1.1	Otpornost kutnika u savijanju	260
1.16.5.3.1.2	Posmična otpornost vijaka.....	263
1.16.5.3.1.3	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka kutnika	263
1.16.5.3.1.4	Otpornost na kidanje bloka.....	264
1.16.5.3.2	Otpornost hrpta nosača	266
1.16.5.3.2.1	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na hrptu nosača	266
1.16.5.3.2.2	Vlačna otpornost hrpta nosača.....	267
1.16.5.3.2.3	Otpornost na kidanje bloka.....	267
1.16.6	Posmična otpornost priključka izvedenog s pločastim rebrom	268
1.16.6.1	Općenito.....	268
1.16.6.2	Provjere za vertikalni posmik	270
1.16.6.2.1	Otpornost grupe vijaka.....	270
1.16.6.2.1.1	Posmična otpornost vijaka.....	270
1.16.6.2.1.2	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na pločastom rebro	271
1.16.6.2.1.3	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na hrptu nosača	272
1.16.6.2.2	Posmična otpornost pločastog rebra.....	273
1.16.6.2.2.1	Posmična otpornost bruto presjeka	274
1.16.6.2.2.2	Posmična otpornost neto presjeka.....	274
1.16.6.2.2.3	Otpornost na kidanje bloka.....	274
1.16.6.2.3	Otpornost na savijanje pločastog rebra	275
1.16.6.2.4	Otpornost na izvijanje pločastog rebra.....	275
1.16.6.2.5	Posmična otpornost hrpta nosača	276
1.16.6.2.5.1	Posmična otpornost i otpornost na kidanje bloka	276
1.16.6.2.5.2	Interakcija posmika i savijanja kod 2. linije vijaka, ako je dužina zaobljenja $l_n > (e_{2,b} + p_2)$	278
1.16.6.2.5.3	Interakcija posmika i savijanja za nosač bez zaobljenja	280
1.16.6.2.6	Otpornost na savijanje kod zaobljenja	282
1.16.6.2.6.1	Za jednu liniju vijaka ili za dvije linije vijaka ako je $x_N \geq 2d$	282
1.16.6.2.6.2	Za dvije linije vijaka ako je $x_N < 2d$	283
1.16.6.2.7	Lokalna stabilnost zaobljenog nosača	284
1.16.6.2.8	Otpornost varova	285
1.16.6.3	Provjere za povezivanje	285
1.16.6.3.1	Otpornost pločastog rebra i grupe vijaka	286
1.16.6.3.1.1	Posmična otpornost	286
1.16.6.3.1.2	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka pločastog rebra	286
1.16.6.3.1.3	Vlačna otpornost pločastog rebra	287

1.16.6.3.2	Otpornost hrpta nosača	289
1.16.6.3.2.1	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na hrptu nosača	289
1.16.6.3.2.2	Vlačna otpornost hrpta nosača	290
1.16.6.3.3	Otpornost vara	292
1.16.7	Primjer – otpornost priključka izvedenog s pločastim rebrom	293
1.16.7.1	Preporučeni detalji	294
1.16.7.2	Provjere za vertikalni posmik	294
1.16.7.2.1	Otpornost grupe vijaka	294
1.16.7.2.1.1	Posmična otpornost vijaka	294
1.16.7.2.1.2	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na pločastom rebro	295
1.16.7.2.1.3	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na hrptu nosača	297
1.16.7.2.2	Posmična otpornost pločastog rebra	299
1.16.7.2.2.1	Posmična otpornost bruto presjeka	299
1.16.7.2.2.2	Posmična otpornost neto presjeka	299
1.16.7.2.2.3	Otpornost na kidanje bloka	299
1.16.7.2.3	Otpornost na savijanje pločastog rebra	301
1.16.7.2.4	Otpornost na izvijanje pločastog rebra	301
1.16.7.2.5	Posmična otpornost hrpta nosača	302
1.16.7.2.5.1	Posmična otpornost i otpornost na kidanje bloka	302
1.16.7.2.5.2	Interakcija posmika i savijanja kod 2. linije vijaka, ako je dužina zaobljenja $l_n > (e_{2,b} + p_2)$	304
1.16.7.2.5.3	Interakcija posmika i savijanja za nosač bez zaobljenja	304
1.16.7.2.6	Otpornost na savijanje kod zaobljenja	306
1.16.7.2.7	Lokalna stabilnost zaobljenog nosača	306
1.16.7.2.8	Otpornost varova	306
1.16.7.3	Provjere za povezivanje	307
1.16.7.3.1	Otpornost pločastog rebra i grupe vijaka	307
1.16.7.3.1.1	Posmična otpornost	307
1.16.7.3.1.2	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka pločastog rebra	307
1.16.7.3.1.3	Vlačna otpornost pločastog rebra	308
1.16.7.3.2	Otpornost hrpta nosača	311
1.16.7.3.2.1	Otpornost na pritisak po omotaču rupe vijaka na hrptu nosača	311
1.16.7.3.2.2	Vlačna otpornost hrpta nosača	312
1.16.7.3.3	Otpornost vara	313
1.16.8	Posmična otpornost priključka izvedenog s čelnom pločom	313
1.16.8.1	Općenito	313
1.16.8.2	Provjere za vertikalni posmik	315
1.16.8.2.1	Posmična otpornost hrpta nosača	315
1.16.8.2.2	Otpornost na savijanje kod zaobljenja	316
1.16.8.2.2.1	Jednstrano zaobljen nosač	316
1.16.8.2.2.2	Obostrano zaobljen nosač	317
1.16.8.2.3	Lokalna stabilnost zaobljenog nosača	318
1.16.8.2.4	Otpornost grupe vijaka	319
1.16.8.2.4.1	Posmična otpornost vijaka	320
1.16.8.2.4.2	Otpornost na pritisak po omotaču rupe	320
1.16.8.2.5	Posmična otpornost čelne ploče	321
1.16.8.2.5.1	Posmična otpornost bruto presjeka	321
1.16.8.2.5.2	Posmična otpornost neto presjeka	322
1.16.8.2.5.3	Otpornost na kidanje bloka	322
1.16.8.2.6	Otpornost varova	322

1.16.8.3	Provjera za povezivanje	323
1.16.8.3.1	Otpornost čelne ploče u savijanju	323
1.16.8.3.2	Otpornost hrpta nosača	325
1.16.8.3.3	Otpornost vara	325
1.16.9	Primjer – priključak izveden s čelnom pločom	325
1.16.9.1	Preporučeni detalji	326
1.16.9.2	Provjere za vertikalni posmik	327
1.16.9.2.1	Posmična otpornost hrpta nosača	327
1.16.9.2.2	Otpornost na savijanje kod zaobljenja	327
1.16.9.2.3	Lokalna stabilnost zaobljenog nosača	327
1.16.9.2.4	Otpornost grupe vijaka	328
1.16.9.2.4.1	Posmična otpornost vijaka	328
1.16.9.2.4.2	Otpornost na pritisak po omotaču rupe	328
1.16.9.2.5	Posmična otpornost čelne ploče	330
1.16.9.2.5.1	Posmična otpornost bruto presjeka	330
1.16.9.2.5.2	Posmična otpornost neto presjeka	331
1.16.9.2.5.3	Otpornost na kidanje bloka	331
1.16.9.2.6	Otpornost varova	332
1.16.9.3	Provjere za povezivanje	333
1.16.9.3.1	Otpornost čelne ploče u savijanju	333
1.16.9.3.2	Otpornost hrpta nosača	335
1.16.9.3.3	Otpornost vara	336
1.16.10	Primjer – zglobni priključak izveden trnom	336
1.17	Stopa stupa – numerički primjeri	340
1.17.1	Primjer – zglobna stopa stupa	340
1.17.2	Primjer – upeta stopa stupa	342
1.17.3	Zglobna stopa stupa opterećena vertikalnom silom	346
1.17.4	Zglobna stopa stupa opterećena centričkom tlačnom silom	348
1.17.5	Upeta stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja oko jače osi	353
1.17.6	Stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja oko jače osi ..	358
1.17.7	Stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja oko slabije osi	362
1.17.8	Ojačana stopa stupa opterećena uzdužnom silom i momentom savijanja	366
2	PROJEKTIRANJE HALA	377
2.1	Uvod	379
2.2	Dijelovi hale i njihove funkcije	380
2.3	Osnovni statički sustavi hala	385
2.4	Odabir konstrukcijskog sustava	391
2.5	Okvirni sustavi	396
2.6	Stabilizacija hale	408

2.7	Ograničenje vertikalnih i horizontalnih pomaka.....	423
2.8	Izvedba i smještaj dilatacija.....	427
2.9	Odabir i karakteristike fasadne stijene.....	434
2.10	Odabir sustava krova hale	438
2.11	Integracija različitih sustava građevine	445
2.12	Osvjetljenje u halama	449
2.13	Posebni tipovi hala – plivališta.....	453
2.14	Orijentacijske vrijednosti utroška čelika.....	463
2.15	Primjer – analiza i dimenzioniranje portalnog okvira	473
2.15.1	Uvodne napomene	473
2.15.2	Geometrija okvira	474
2.15.3	Djelovanja.....	475
2.15.3.1	Stalna djelovanja.....	475
2.15.3.2	Opterećenje snijegom	475
2.15.3.3	Korisno opterećenje na krovu	476
2.15.3.4	Opterećenje vjetrom.....	477
2.15.3.5	Kombinacije djelovanja	477
2.15.4	Preliminarno dimenzioniranje.....	478
2.15.4.1	Svojstva odabranih profila	478
2.15.5	Inicijalna analiza	479
2.15.6	Senzitivnost na učinke drugog reda	480
2.15.6.1	Tlačna sila u prečki	480
2.15.6.2	Proračun α_{cr}	481
2.15.7	Imperfekcije okvira.....	484
2.15.8	Rezultati analize.....	486
2.15.8.1	Konačni rezultati analize.....	486
2.15.9	Provjera otpornosti poprečnih presjeka.....	487
2.15.9.1	Klasifikacija presjeka.....	487
2.15.9.2	Otpornost poprečnih presjeka	488
2.15.10	Otpornost elemenata	493
2.15.10.1	Provjera stupa	494
2.15.10.2	Provjera prečke	511
2.15.10.3	Provjera ojačanja	528
2.15.11	Granično stanje uporabivosti	552
3	ZAŠTITA OD KOROZIJE	553
3.1	Općenito o koroziji.....	555
3.2	Zašto čelične konstrukcije treba zaštititi?	557

3.3	Temeljna praktična razmatranja zaštite čeličnih konstrukcija od korozije	559
3.4	Projektiranje i korozija	562
3.4.1	Općenito.....	562
3.4.2	Priprema površina	563
3.4.3	Zaštita premazima.....	564
3.4.3.1	Struktura premaza i stvaranje filma	564
3.4.3.2	Sustavi premaza	565
3.4.4	Zaštita prevlakama.....	566
3.4.4.1	Vruće pocinčavanje.....	566
3.4.4.2	Štrcanje metalima	567
3.4.5	Sustav zaštite duplex.....	568
3.5	Tipovi i odabir zaštitnog premaza	568
3.5.1	Osnovni tipovi premaza	568
3.5.2	Čimbenici koji utječu na izbor sustava premaza.....	570
3.5.3	Zahtjevi za izvedbu zaštite.....	571
3.6	Specifičnosti kod zaštite pojedinih tipova konstrukcija	572
3.6.1	Zgrade	572
3.6.2	Mostovi	572
3.6.3	Platforme za eksploataciju nafte	572
3.7	Električne metode kontrole korozije	573
3.8	Rješavanje detalja otpornih na koroziju	574
3.9	Kontrola kvalitete zaštite od korozije	583
3.10	Norme u vezi zaštite od korozije.....	583
4	PRORAČUN KONSTRUKCIJA ZA DJELOVANJE POŽARA....	589
4.1	Uvod	591
4.2	Općenito.....	591
4.2.1	Požar kao djelovanje na konstrukciju	591
4.2.2	Požar obuhvaćen u EN 1990.....	595
4.3	Analiza konstrukcije pri požaru.....	597
4.3.1	Uvod	597
4.3.2	Odabir scenarija računskog požara	598
4.3.3	Računski požar.....	598
4.3.4	Analiza temperature.....	607
4.3.5	Mehanička analiza	608

4.4	Toplinsko djelovanje za analizu temperature konstrukcijskih elemenata	608
4.4.1	Opća pravila prijenosa topline	609
4.4.2	Nominalne krivulje temperatura – vrijeme	616
4.4.3	Modeli prirodnog požara	620
4.5	Mehanička djelovanja za analizu konstrukcija.....	628
4.5.1	Općenito.....	628
4.5.2	Kombinacije djelovanja	629
4.5.2.1	Opća pravila.....	629
4.5.2.2	Pojednostavljena pravila	629
4.5.3	Razina opterećenja.....	630
4.6	Osnova proračuna i metode dokaza otpornosti konstrukcije kod požara .	630
4.6.1	Općenito.....	630
4.6.2	Računske vrijednosti svojstva čelika kod požara.....	630
4.6.3	Metode dokaza.....	631
4.6.3.1	Općenito.....	631
4.6.3.2	Analiza elemenata konstrukcije	634
4.7	Svojstva čelika u slučaju požara	636
4.7.1	Mehanička svojstva.....	636
4.7.2	Toplinska svojstva čelika.....	638
4.8	Modeli proračuna čeličnih konstrukcija izloženih požaru	640
4.8.1	Općenito.....	640
4.8.2	Jednostavni modeli proračuna.....	640
4.8.2.1	Uvod	640
4.8.2.2	Otpornost elemenata	641
4.8.2.2.1	Vlačni element.....	641
4.8.2.2.2	Tlačni elementi klase presjeka 1, 2 i 3	641
4.8.2.2.3	Nosači klase poprečnog presjeka 1 ili 2	643
4.8.2.2.4	Nosači klase poprečnog presjeka 3	646
4.8.2.2.5	Elementi klase poprečnog presjeka 1, 2 ili 3 izloženi savijanju i tlačnoj uzdužnoj sili...	647
4.8.2.3	Kritična temperatura	648
4.8.2.4	Razvoj temperature u čeliku	653
4.8.2.4.1	Otpornost nezaštićenih konstrukcijskih elemenata	653
4.8.2.4.2	Otpornost zaštićenih konstrukcijskih elemenata	656
4.8.3	Modeli proračuna više razine.....	659
4.9	Ponovna primjena čelične konstrukcije nakon požara.....	660
4.10	Algoritmi inženjerskog pristupa zaštite od požara	661
4.10.1	Toplinska djelovanja za analizu temperature.....	664
4.10.2	Određivanje požarnog opterećenja	665
4.10.3	Određivanje rate oslobađanja topline.....	665

4.10.4	Pojednostavljeni model za toplinska djelovanja u požarnom odjeljku	666
4.10.5	Pojednostavljeni model za toplinska djelovanja u lokaliziranom požaru	667
4.10.6	Razvoj temperature čelika za nezaštićene čelične elemente	668
4.10.7	Razvoj temperature čelika za zaštićene čelične elemente	669
4.10.8	Otpornost na požar nosača kod savijanja	670
4.10.9	Određivanje računskog momenta otpornosti za temperature nosača θ_a i zahtijevanog vremena	671
4.10.10	Određivanje računске otpornosti za poprečne sile	672
4.10.11	Dokaz otpornosti elementa kod požara metodom u domeni temperature	673
4.10.12	Otpornost na požar stupa u kombinaciji uzdužnog tlaka i savijanja	674
4.10.13	Određivanje računске otpornosti u tlaku	675
4.10.14	Određivanje računске otpornosti kod savijanja	676
4.10.15	Interakcija savijanja i uzdužnog tlaka	677
4.11	Numerički primjeri.....	678
4.11.1	Primjer 1	678
4.11.2	Primjer 2	684
4.11.3	Primjer 3	687
4.11.4	Primjer 4	691
4.11.5	Primjer 5	695
4.11.6	Primjer 6	703
4.11.7	Primjer 7	711
4.11.8	Primjer 8	717
4.11.9	Primjer 9	721
4.12	Odabir strategije dokaza zaštite čeličnih konstrukcija od požara.....	728
4.12.1	Općenito.....	728
4.12.2	Čelične konstrukcije unutar prizemnih građevina.....	729
4.12.3	Općeniti uvod za odabir strategije požarnog inženjerstva višekatnih stambenih i poslovnih zgrada	729
4.12.4	Odabir optimalnog proračunskog pristupa zaštiti od požara uobičajenih višekatnih zgrada	730
4.12.5	Opis metoda.....	732
4.12.5.1	Upotreba postojećih inženjerskih podataka za standardno ispitivanje (A i B), podataka proizvođača i podataka iz EC4.....	732
4.12.5.2	Pojednostavljene proračunske metode u Eurocode-u, standardni požar (C) ili požarno inženjerstvo temeljeno na ponašanju (E)	733
4.12.5.3	Napredne metode proračuna standardnog požara (D) i ponašanja konstrukcije koja se temelji na požarnom inženjerstvu	734
4.12.6	Zaključak	735
4.13	Upute i tablice za proračun požarne otpornosti čeličnih konstrukcija prema EN 1993-1-2	735

4.13.1	Uvod	735
4.13.2	Temperatura čelika	736
4.13.3	Postupak proračuna za nosače i vlačne elemente.....	737
4.13.3.1	Raspodjela temperature.....	737
4.13.3.2	Određivanje kritične temperature čelika	738
4.13.3.3	Postupak proračuna.....	739
4.13.4	Postupak proračuna stupova	739
4.13.5	Nomogrami za nezaštićene čelične elemente.....	743
4.13.5.1	Faktor presjeka za nezaštićene čelične elemente.....	743
4.13.5.2	Faktori presjeka (A_m/V) _{sh} uključujući učinak zasjenjenja.....	744
4.13.5.3	Nomogram za nezaštićene čelične elemente	752
4.13.6	Nomogram za zaštićene čelične elemente	753
4.13.6.1	Faktor presjeka za zaštićene elemente – općenito.....	753
4.13.6.2	Faktori presjeka za zaštićene elemente (A_p/V).....	755
4.13.6.3	Karakteristike materijala za zaštitu od požara.....	763
4.13.6.4	Nomogram za zaštićene čelične elemente.....	764
4.14	Zaključne napomene vezane uz proračunski pristup zaštite čeličnih konstrukcija od požara.....	765
LITERATURA		769
KAZALO POJMOVA.....		777

Predgovor

Knjiga Čelične konstrukcije – Dio 2. zajedno s knjigom Čelične konstrukcije – Dio 1. predstavlja jednu cjelinu vezanu uz projektiranje i izvedbu čeličnih konstrukcija. Čelične konstrukcije – Dio 2. obrađuje teme vezane uz projektiranje priključaka, hala, zaštite od korozije i požarne otpornosti.

Suvremeni pristup projektiranja priključaka u čeličnim konstrukcijama proizašao je iz 'beam-line' koncepta odnosno iz namjere usklađivanja ponašanja priključaka sa ponašanjem konstrukcijskih elemenata. Usvojena metoda komponenata je analitička metoda kojom je na jednostavan i brz način moguće procijeniti osnovna konstrukcijska svojstva gotovo svih tipova priključaka koji se koriste u praksi. U ovom poglavlju objašnjeni su osnovni pojmovi koji su potrebni za shvaćanje ove problematike i edukaciju studenata i projekatanta u praksi. Prikazan je sustav podjele priključaka prema Eurocode 3 koji klasificira priključke s obzirom na krutost i otpornost. Također, se daju smjernice za klasifikaciju priključaka obzirom na duktilnost. Način dokaza pouzdanosti i oblikovanja spojnih sredstava koji učestvuju u tvorbi priključaka, kao i primjer detaljnog proračuna priključka prema metodi komponenata dani su na kraju prvog poglavlja.

U europskom tržištu čelika veliku i značajnu ulogu imaju hale različitih namjena. Podaci govore da se na tom tržištu izgrade milijuni m² takvih građevina. Osnovna svrha drugog poglavlja je obrazloženje načina projektiranja prema principu da je unutar građevine potrebno objediniti prostornu povezanost različitih sustava, i to:

- konstrukcija, koja je zadužena za prostornu stabilnost odnosno pouzdanost građevine,
- sustav obloga građevine, to su krovne površine i fasadne stijene,
- sustav sveukupnih instalacija.

Budući da se obično sustav obloge i sustav instalacije razvijaju posebno, onda konstruktoru - čeličaru ne preostaje ništa drugo nego da te različite sustave konceptualno objedini. To je i osnovni razlog da se osim problema vezanih uz konstrukciju, načelno obrađuju sustavi obloga i instalacija.

U trećem poglavlju prikazuju se pojmovi potrebni za osnovno razumijevanje procesa korozije i praktična sredstva zaštite koja su potrebna građevinskim stručnjacima kod izgradnje čeličnih konstrukcija. Vrlo složena teorija korozije prikazana je na jednostavan način koji je primjeren projektantima građevinskih čeličnih konstrukcija. Sažeto se navodi pojam galvanske korozije. Objašnjava se, zašto se

zahtijeva zaštita konstrukcija obzirom na koroziju. Također se razmatraju temeljni pojmovi koji se odnose na zaštitu od korozije kao na primjer: utvrđivanje tipa okoliša u kojem se nalazi čelična konstrukcija, izbor zaštitnog premaza, priprema površina prije izvođenja premaza itd. U poglavlju se objašnjavaju osnovne ideje električnih metoda kontrole korozije. Na kraju se daju osnovne smjernice za rješavanje detalja koji će imati povećanu otpornost na koroziju, te se navode hrvatske, svjetske i europske norme u vezi zaštite od korozije.

U četvrtom poglavlju obrađeni su osnovni koncept i pravila koja se temelje na inženjerskom pristupu numeričkog određivanja otpornosti konstrukcija izloženih djelovanju požara. Važno je uočiti činjenicu da se požar smatra djelovanjem koje je izvanrednog ili udesnog karaktera.

Poglavlje o proračunu i zaštiti konstrukcija od požara koncipirano je na način da su obrazloženi glavni pojmovi koji se koriste u Eurocode. Na taj je način moguće koristiti te norme s razumijevanjem u praktičnim zadacima.

Za razumijevanje poglavlja o analizi čelične konstrukcije i njejoj otpornosti u slučaju požara potrebno je poznavati sljedeće norme: EN 1990, EN 1993-1-1, EN 1991-1-2 i EN 1993-1-2.

Važno je shvatiti da su konstrukcije u slučaju požara izložene toplinskom i mehaničkom djelovanju. Posljedica tih djelovanja su toplinski i mehanički odgovor.

Autori